

**VARIETEE-
LEGEND
KALJU
SAAREKE**

räägib,
kuidas tema
varieteest
sai alguse
nõukogude
moraali allakäik
ning kuidas ta
esimesed
tantsuneiu
rahvatantsu-
rühmast üle lõi

Elu

OSCARITE GALAT JUHIB TELEKOOMIK

Järgmise aasta Oscari-gala juhiks valiti näitleja Neil Patrick Harris (pildil), kes on tuntud komöödiasarjast «Kuidas ma koh-tasin teie ema». «Palve astuda Johnny Carsoni, Billy Crystal, Ellen DeGenerese ja kõigi teiste jalajälgedesse, kel oli suur õnn [Oscarite üleandmist] juhtida, on elupõlise unelma täitumine,» ütleb 41aastane geikuulsus, kes on varem konfereerinud Tony teatriauhinnade ja Emmy teleauhinnade üleandmist. Ameerika filmiakadeemia 87. auhinnagala toimub 22. veebruaril Los Angeleses Dolby teatris. **ÕL**

REUTERS/SCANPIX

KALJU SAAREKE: stripti kunagi huvitanud. Variete

• JAANUS KULLI

jaanus.kulli@ohtuleht.ee

«Selge see, et striptiis oli keelatud. Restorani direktorilt tuli kohe käsk, et päris paljaks neidusid võtta ei tohi. Kuigi mul polnud seda mõtteski, olin neid garderoobis alasti niigi päris palju näinud,» meenutab Eesti varietee *grand old man* ja hiljuti 88. sünnipäeva tähistanud Kalju Saareke.

«Pealegi – striptiis kui selline pole mind kunagi huvitanud, sest varietee tähendab huvitavat kava ja ilusaid kostüüme,» lisab vanameister veel. Just tema eestvõttel avas 1967. aastal ukseid Nõukogude Liidu esimene varietee Astoria.

Tema elust ja estraadimaailmast inspireeritud dokumentaalrevüüga avas Starlight Cabaret oma hooaja Merineitsi Show & Dinner restoranis. Teiste numbrite kõrval toodi publiku ette Saarekeste lavastatud «Time to Say Goodbye» («Aeg jätta hüvasti»), mille lõppedes õhtu kangelane vargsi valge taskurätikuga silmanurka pühkis.

«Eks mul tuli pisar silma jah,» tunnistab vanameister. «See muusika on ju nii kaasahaarav. Nii et natuke niisaks tõmbas silmas tõi.»

Varietee ja nõukogude moraali allakäik

Kabareeõhtu terviklikkust hinnates tõdeb Saareke, et elatud aastad jooksid tõepoolest silme eest läbi. «Saan aru jah, et lavastus on minule pühendatud ning

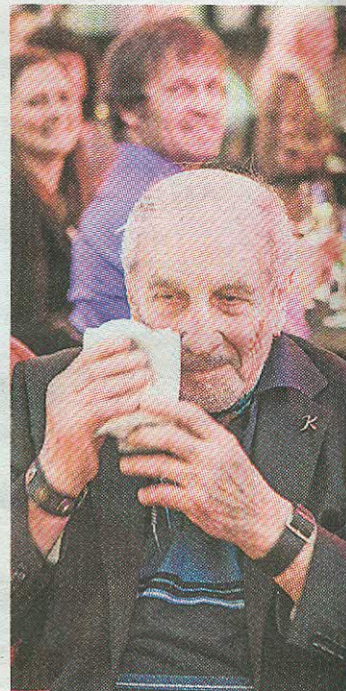
TÄNUKIRJAD TANTSIJATELE: «Nii palju allkirju olen ma elu jooksul andnud vaid palgalehtedele,» naeris vanameister ise tänukirju signeerides.

list komöödiat «Lauldes vihmas» Gene Kellyga peaosas, mis tuletas taas meelde noorusaegu, kui filmide keskmes olid kaunid naised ja ilusad kostüümid,» ütleb Saareke, kes maandus Estonias tantsimise kõrval 1967. aastal varietee Astoria asutaja ja loomingujuhina juhi toolil.

«Loomulikult oli vastuseis kõrgemalt poolt tohutu,» meenutab NLi esimese varietee juht. «Üks kaubandustegelinski ütles otse, et paneme teie poe varsti kinni, kui te niimoodi jätkate. Ometi konkreetset käsku või kor-

Peale kostüümide oli probleem tantsijate leidmisega. «Esimesed tüdrukud tõmbasin ära rahvatantsurühma Sõprus konkursilt, kuhu tuli palju kenasid noori tüdrukuid, keda ma varieteesse meelitasin. Esimesed tantsijad saingi sellelt konkursilt. Üks kenam kui teine! Mõni kadus varsti ära, aga mõnest sai asja,» meenutab Saareke mitte eriti liibedat algust.

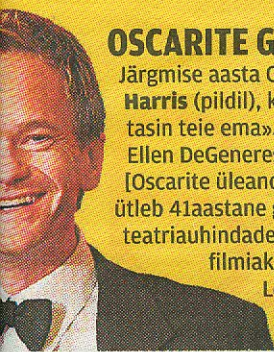
«Üks ütles otse, et mina oma poolpaljast kõhtu joodikutele ei näita. Aga see oli esimene emotsionaalne reaktsioon – pärast

TIME TO SAY GOODBYE: Milleniumivahetusel sündis Kalju Saarekeste parimaid ja meelilikumaid kahe paari duette Sarah Brightmani loole «Time to Say Goodbye», mille esitus tõi ka nüüd vanameistrile pisara silmanurka.

sellega, et tal pole lihtsalt aega, tal on käed-jalad tööd täis ka siin. Mis oli tõsi.

Kahtlemata on Saareke Eesti varietee isa, kes valehäbi alla surumata on tunnistanud, et on Eestis selles seltskonnas tegija number üks. «Kas ma nüüd kõige parem olen,» on ta täna tagasihoidlikum, «Aga mingi tegija ma muidugi olen ja lavastan natuke veel ikka,» ütleb 88aastane Saareke, kelle seadeid saab muu hulgas näha ka Starlight Cabaret revüülavastuses «Life is a Cabaret».

OSCARITE GALAT JUHIB TELEKOOMIK

Järgmise aasta Oscari-gala juhiks valiti näitleja **Neil Patrick Harris** (pildil), kes on tuntud komöödiasarjast «Kuidas ma koh-tasin teie ema». «Palve astuda Johnny Carsoni, Billy Crystal, Ellen DeGenerese ja kõigi teiste jalajälgedesse, kel oli suur õnn [Oscarite üleandmist] juhtida, on elupõlise unelma täitumine,» ütleb 41aastane geikuulsus, kes on varem konfereerinud Tony teatriauhindade ja Emmy teleauhindade üleandmist. Ameerika filmiakadeemia 87. auhinnagala toimub 22. veebruaril Los Angeleses Dolby teatris. **ÕL**

REUTERS/SCANPIX

«Ma tahan öelda, et ärge pahandage nende «kingitus võiks mahtuda ümbrikusse» soovide peale. See on lihtsalt praktiline mõtlemine!»

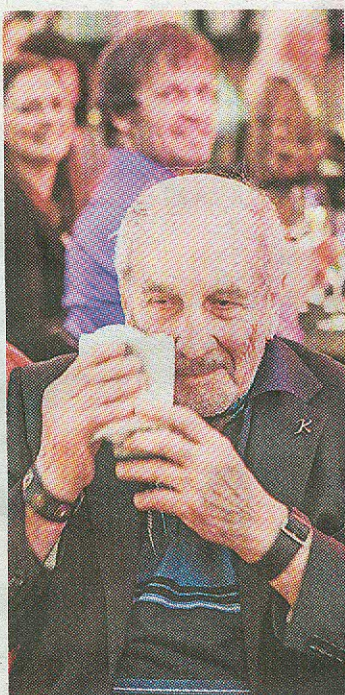
Kirsti Timmer kirjutab oma värskes Nais-telehe kolumnis, et tema seda imelikku ei pea, kui lastele raha kingitakse.

TEET MALSROOS

AREKE: striptiis kui selline vitanud. Varietee tähenda

ATELE: «Nii palju allkirju olen ma elu jooksul teinud,» naeris vanameister ise tänukirju sig-

TIME TO SAY GOODBYE: Millen-niumivahetusel sündis Kalju Saarekesse parimaid ja meister-likumaid kahe paari duette Sarah Brightmani loole «Time to say Goodbye», mille esitus tõi ka nüüd vanameistrile pisara silmanurka.

AJALUGU: Kalju Saarekesse kunagine trupp. ARHIIV

les vihmas»
s, mis tule-
usaegu, kui
kaunid nai-
mid,» ütleb
us Estonias
7. aastal va-
ja loomin-

i vastuseis
tu,» meenu-
rietee juht.
linski ütles
e poe varsti
odi jätkate.
lbu õi kor-

Peale kostüümide oli probleeme tantsijate leidmisega. «Esimesed tüdrukud tõmbasin ära rahvatantsurühma Sõprus konkursilt, kuhu tuli palju kenasid noori tüdrukuid, keda ma varietees meelitasin. Esimesed tantsijad saingi sellelt konkursilt. Üks kenam kui teine! Mõni kadus varsti ära, aga mõnest sai asja,» meenutab Saareke mitte eriti libedat algust.

«Üks ütles otse, et mina oma poolpaljast kõhtu joodikutele ei näita. Aga see oli esimene emotsionaalne reaktsioon – pärast

sellega, et tal pole lihtsalt aega, tal on käed-jalad tööd täis ka siin. Mis oli tõsi.

Kahtlemata on Saareke Eesti varietee isa, kes valehäbi alla surumata on tunnistanud, et on Eestis selles seltskonnas tegija number üks. «Kas ma nüüd kõige parem olen,» on ta täna tagasihoidlikum, «Aga mingi tegija ma muidugi olen ja lavastan natuke veel ikka,» ütleb 88aastane Saareke, kelle seadeid saab muu hulgas näha ka Starlight Cbaret revüülavastuses «Life is a Cabaret».

lased hordidena üle lahe vaatamas käisid, kokku kukkus? «Taasiseseisvudes võtsid ärimehed pähe, et varieteed tuleb kaotada, kuna need ei ole rentaablid. Artistid nõuavad palju raha ja kostüümid on kallid,» meenutab Saareke päevi, kui tantsijad ja artistid varieteede matuseid pidasid.

Oma viimasest tööpäevast Viru varietees mäletab Saareke seda, kuidas mõned tüdrukud nuttsid. «Esitaks kadus sissetulek ja teiseks harjunud töö. Minul oli ka kahju, aga mi-

na sain ennast lohutada sellega, et olin juba küllalt vana ning et ükskord peab niikuinii pillid kokku panema.»

Ometi Saareke varieteedega lõpparvet ei teinud, moodustas hoopis trupi Golden Lady, mis eksisteerib tänaseni. «Loodan, et mõni aeg tervist veel on, kuigi see kipub viimasel ajal käest ära minema.»

«Selge see, et striptiis oli keelatud. Restorani direktorilt tuli kohe käsk, et päris paljaks neidusid võtta ei tohi. Kuigi mul polnud seda mõtteski, olin neid garderoobis alasti niigi päris palju näinud,» meenutab Eesti varietee *grand old man* ja hiljuti 88. sünnipäeva tähistanud Kalju Saareke.

«Pealegi – striptiis kui selline pole mind kunagi huvitanud, sest varietee tähendab huvitavat kava ja ilusaid kostüüme,» lisab vanameister veel. Just tema eestvõttel avas 1967. aastal ukseid Nõukogude Liidu esimene varietee Astoria.

Tema elust ja estraadimaailmast inspireeritud dokumentaalfilmi avas Starlight Cabaret oma hooaja Merineitsi Show & Dinner restoranis. Teiste numbrite kõrval toodi publiku ette Saareke lavastatud «*Time to Say Goodbye*» («Aeg jätta hüvasti»), mille lõppedes õhtu kangelane vargsi valge taskurätikuga silmanurka pühkis.

«Eks mul tuli pisar silma jah,» tunnistab vanameister. «See muusika on ju nii kaasahaarav. Nii et natuke niisaks tõmbas silmas tõi.»

Varietee ja nõukogude moraali allakäik

Kabareeõhtu terviklikkust hinnates tõdeb Saareke, et elatud aastad jooksid tööpoolest silme eest läbi. «Saar aru jah, et lavastus on minule pühendatud ning noorusaastad tulid muidugi meelde, sest siis sai käidud palju kinos vaatamas Ameerika ja Saksa revüüfilme,» vihjab Saareke programmi pikitud ajastu hõngu loovatele filmikatketele erinevate aastakümnete muusikafilmi-dest.

«Kino oli odav, käisin vaatamas kõiki filme ja teadsin kõiki tolle aja staare. Hiljem, juba filmiharmonias töötades, püüdsin noorusaja filmides nähtust oma lavastustesse ja esinemistesse midagi üle võtta. Näiteks steppantsukoolitust pole ma kunagi saanud ega osanud seda ka õpetada. Küll teadsin mõnda inimest, kes olid sellel alal tegijad, ent oma kogemusi ei sõandanud nad edasi anda, mis oli mulle täiesti arusaamatu.»

Saareke ütleb, et küllap ta oma varieteepisikusse kinos nakatuski. «Igas tolle aja filmis olid revüü elemendid justkui kohustuslikud. Alles hiljuti nägin ma uskult kanalilt Ameerika muusika-

TÄNUKIRJAD TANTSIJATELE: «Nii palju allkirju olen ma elu jooksul andnud vaid palgalehtedele,» naeris vanameister ise tänukirju signeerides.

list komöödiat «Lauldes vihmas» Gene Kellyga peaosas, mis tuletas taas meelde noorusaegu, kui filmide keskmes olid kaunid naised ja ilusad kostüümid,» ütleb Saareke, kes maandus Estonias tantsimise kõrval 1967. aastal varietee Astoria asutaja ja loomingujuhina.

«Loomulikult oli vastuseis kõrgemalt poolt tohtu,» meenutab NLi esimese varietee juht. «Üks kaubandustegelinski ütles otse, et paneme teie poe varsti kinni, kui te niimoodi jätkate. Ometi konkreetset käsku või korraldust ei järgnenud, sest olime liidus esimesed ja keegi ei osanud võtta seisukohta, mis meiega teha ja peale hakata, kas varietee peaks olema või mitte.»

Ent nõukogude moraali allakiskumise probleemide kõrval oli teisigi. Ennekoike kostüümide pärast, sest poest polnud midagi saada. «Kõik see sära ja suled tuli oma pea ja kunstnike abiga välja mõelda.»

«Mina oma kõhtu joodikutele ei näita!»

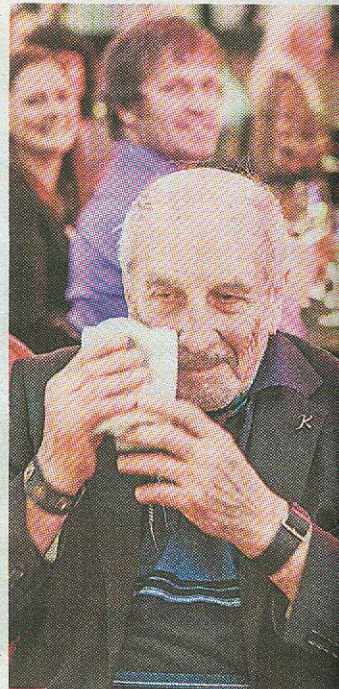
Mis puutub tantsijate nappi riietusesse, siis Saareke sõnul üllataval kombel keegi sõrme ette ei pannud ja ka näpuga näidatud, mida tohib ja mida mitte ning kui napp riietuses tüdrukud publiku ette ilmuda võivad. «Selge see, et striptiis oli keelatud. Aga striptiis kui selline pole mind kunagi huvitanud. Sest kui on varietee, peavad olema huvitav kava ja ilusad kostüümid.»

Peale kostüümide oli probleem tantsijate leidmisega. «Esimesed tüdrukud tõmbasin ära rahvatantsurühma Sõprus konkursilt, kuhu tuli palju kenasid noori tüdrukuid, keda ma varieteesse meelitasin. Esimesed tantsijad saingi sellelt konkursilt. Üks kenam kui teine! Mõni kadus varsti ära, aga mõnest sai asja,» meenutab Saareke mitte eriti liibedat algust.

«Üks ütles otse, et mina oma poolpaljast kõhtu joodikutele ei näita. Aga see oli esimene emotsionaalne reaktsioon – pärast näitas nii, et vähe polnud. Rohkem kui ainult poolpaljast kõhtu! Tüdrukutele meeldis esineda, seda enam, kui saalist tuli head tagasisidet. Varieteed olid alati rahvast täis, ukse taga olid järjekorrad.»

Saareke ütleb, et tüdrukuid valis ta eranditult oma maitse järgi, kuigi mõõdulindiga iga tüdruku rinna- või puusaümbermõõtu uurima ei hakanud. «Esmatähtsaks olid tantsuoskus ja muusikaalus.»

Astoria oli Saarekesele kodumaises varieteekunstis esimene linnuke, mille tundus ja kuulsus ulatus õige pea Moskvasse ja kaugele. Enam polnud Astoria kinnipanekest juttugi, Saarekest kutsuti mitu korda Nõukogude Liidu paljudesse linnadesse lavastama. Kui too aga keeldus, sai ta selga järjekordse süüdistuse. Mis seekord seisnes selles, et ta ei tunnusta nõukogude rahvaste sõprust. Korduvatest kutsetest äraütlemist põhjendas Saareke

TIME TO SAY GOODBYE: Milleniumivahetusel sündis Kalju Saareke parimaid ja meisterlikumaid kahe paari duette Sarah Brightmani loole «Time to Say Goodbye», mille esitus tõi ka nüüd vanameistritele pisara silmanurka.

sellega, et tal pole lihtsalt aega, tal on käed-jalad tööd täis ka siin. Mis oli tõi.

Kahtlemata on Saareke Eesti varietee isa, kes vaelehi alla surumata on tunnistanud, et on Eestis selles seltskonnas tegija number üks. «Kas ma nüüd kõige parem olen,» on ta täna tagasihoidlikum, «Aga mingi tegija ma muidugi olen ja lavastan natuke veel ikka,» ütleb 88aastane Saareke, kelle seadeid saab muuhulgas näha ka Starlight Cabaret revüülavastuses «Life is a Cabaret».

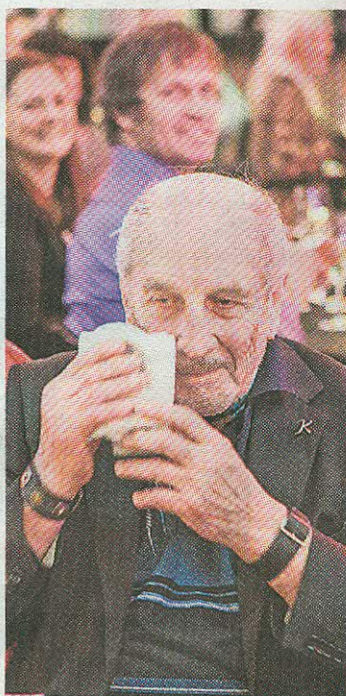
Ei istu vanainimese kombel kodus

Vanusele vaatamata on vanameister vitaalne ja elurõõmus. Selle põhjuseks peab ta geene ja eluvalgust tantsimisege tegelemist. «Külma dušši ma ei võta ja jäätükke ka pähe ei vala, aga võimlen iga hommikul nii veerand tundi. Mulle ei meeldi endiselt vanainimese kombel, pehmed sussid jalas, kodus istuda. Püüan ikka midagi teha,» muigab ta. «Ent ma saan aru, et minu aeg on möödas ja nagu noored nõokides ütlevad, on minu koht vanadekodus,» naerab Saareke. Üldsegi mitte kibedalt.

Pigem tundis ta kibedust siis, kui Eestis varietee, mida ka soom-

palju allkirju olen ma elu jooksul eris vanameister ise tänukirju sig-

TIME TO SAY GOODBYE: Milleniumivahetusel sündis Kalju Saareke parimaid ja meisterlikumaid kahe paari duette Sarah Brightmani loole «Time to Say Goodbye», mille esitus tõi ka nüüd vanameistrile pisara silmanurka.

AJALUGU: Kalju Saareke kunagine trupp. ARHIIV

Peale kostüümide oli probleeme tantsijate leidmisega. «Esimised tüdrukud tõmbasin ära rahvatantsurühma Sõprus konkursilt, kuhu tuli palju kenasid noori tüdrukuid, keda ma varieteesse meelitasin. Esimesed tantsijad saingi sellelt konkursilt. Üks kenam kui teine! Mõni kadus varsti ära, aga mõnest sai asja,» meenutab Saareke mitte eriti libedat algust.

«Üks ütles otse, et mina oma poolpaljast kõhtu joodikutele ei näita. Aga see oli esimene emotsionaalne reaktsioon – pärast näitas nii, et vähe polnud. Rohkem kui ainult poolpaljast kõhtu! Tüdrukutele meeldis esineda, seda enam, kui saalist tuli head tagasisidet. Varieteed olid alati rahvast täis, ukse taga olid järjekorrad.»

Saareke ütleb, et tüdrukuid valis ta eranditult oma maitse järgi, kuigi mõõdulindiga iga tüdruku rinna- või puusaümbermõõtu uurima ei hakanud. «Esmatähtsad olid tantsuoskus ja muusikaalsus.»

Astoria oli Saarekele kodumaises varieteekestis esimene linnuke, mille tunnus ja kuulsus ulatus õige peaaegu Moskvasse ja kaugeemalegi. Enam polnud Astoria kinnipänekust juttugi, Saarekest kutsuti mitu korda Nõokogude Liidu paljudesse linnadesse lavastama. Kui too aga keeldus, sai ta selga järjekordse süüdistuse. Mis seekord seisnes selles, et ta ei tunnusta nõukogude rahvaste sõprust. Korduvatelt kutsetest äraütlemist põhjendas Saareke

sellega, et tal pole lihtsalt aega, tal on käed-jalad tööd täis ka siin. Mis oli tõsi.

Kahtlemata on Saareke Eesti varietee isa, kes valehäbi alla surumata on tunnistanud, et on Eestis selles seltskonnas tegija number üks. «Kas ma nüüd kõige parem olen,» on ta täna tagasihoidlikum, «Aga mingi tegija ma muidugi olen ja lavastan natuke veel ikka,» ütleb 88aastane Saareke, kelle seadeid saab muu hulgas näha ka Starlight Cabaret revüülavastuses «Life is a Cabaret».

Ei istu vanainimese kombel kodus

Vanusele vaatamata on vanameister vitaalne ja elurõõmus. Selle põhjuseks peab ta geene ja eluaeg tantsimisega tegelemist.

«Külma dušši ma ei võta ja jäätükke ka pähe ei vala, aga võimlen igal hommikul nii veerand tundi. Mulle ei meeldi endiselt vanainimese kombel, pehmed sussid jalas, kodus istuda. Püüan ikka midagi teha,» muigab ta. «Ent ma saan aru, et minu aeg on möödas ja nagu noored nõökides ütlevad, on minu koht vanadekodus,» naerab Saareke. Üldsegi mitte kibedalt.

Pigem tundis ta kibedust siis, kui Eestis varietee, mida ka soom-

lased hordidena üle lahe vaatamas käisid, kokku kukkus? «Taasisseisvudes võtsid ärimehed pähe, et varieteed tuleb kaotada, kuna need ei ole rentaablid. Artistid nõuavad palju raha ja kostüümid on kallid,» meenutab Saareke päevi, kui tantsijad ja artistid varieteede matuseid pidasid.

Oma viimases tööpäevast Viru varietees mäletab Saareke seda, kuidas mõned tüdrukud nutsid. «Esitaks kadus sissetulek ja teiseks harjunud töö. Minul oli ka kahju, aga mi-

na sain ennast lohotada sellega, et olin juba küllalt vana ning et ükskord peab niikuinii pillid kokku panema.»

Ometi Saareke varieteedega lõpparvet ei teinud, moodustas hoopis trupi Golden Lady, mis eksisteerib tänaseni. «Loodan, et mõni aeg tervist veel on, kuigi see kipub viimasel ajal käest ära minema.»

Merineitsi dokumentaalrevüü ja Kalju Saareke

Eesti Tahtsuagentuuri revüüteater Starlight Cabaret uuslavastus «Life is a Cabaret» on dokumentaalrevüü Eesti varietee ja estraadi grand old man Kalju Saareke elu ainetel. Vaatamata krõbedale hinnale on Sokos Hotels Tallinn kommunikatsioonijuhi Peep Ehasalu sõnul revüüprogramm detsembriks täielikult välja müüdnud, oktoobris ja novembris on veel vabu kohti. Ehasalu üllatab sellega, et umbes 80% kabaree külalistajatest on kohalikud, põhjendades sellist kohalike ja välismaalaste suhet sellega, et Viru hotelli Merineitsi on ainus regulaarselt kabareeõhtuid korraldav restoran Eestis.

**pole mind
h huvitavat kava!**

LIFE IS A CABARET: Starlight Cabaret avas oma hooaja Kalju Saarekese elust ja estraadimaailmast inspireeritud revüülavastusega. MATTI HIIS